וכאמר ר' שמעון שתי אחיות לא חולצות ולא מתייבמות • והכא אמאי בני חליצה הא כיון דמדלורייתא אחיא ליבומי, זקוקה היא, והוו להו כשאר ב' אחיות שנעשו ערות זו לזו ור"ש פוטר אחות זקוקה מחליצה: **גזירה משום איסור מצוה דעלמא** • לי פטרת להו לגמרי, מאן דחזי סבר טעמא לאו משום אחות זקוקה אלא משום דאיסור מצוה הויא כערוה ופטורה מחליצה ואתי למיפטר איסור מצוה' דעלמא דלאו אחיות, מחליצה: **תינח איסי** • איסור מצוה: **אחותה** • אמאי חליצה תיפטר משום אחות זקוקה דהכא מאי אמרת: **משום נתן דידה** • משום מזל דידה דאיסור מצוה אתי "נתן" יתור לשון הוא: **ורבי שמעון ערוה לא גזרינן** • דאם היתה אחת מהן אסורה עליו איסור ערוה אסור בה ומעתה כל אחותה הערוה יוצאה בלא חליצה ולא אמרינן תחלון ערוה גזירה משום אחותה שאין ערוה - ורמויה לייבום והא נמי לרבי שמעון ערוה היא משנעשו ערות ואמאי תקרבם לה חליצה משום גזירת אחותה: **דמגמר גמירי לה מינאי** • והכל יודעין שאין לריכה חליצה ואחותה זקוקה לאו אחות זקוקה היא ולא אתי למשדי אחותה בלא חליצה, אבל ערוה דנעשו ערות דר"ש דר"ל לא כ"ע גמירי הלכתא דאיסור שתיהן שוות ולא מפקת לה בלא חליצה אמאי איסור מצוה בעלמא: **מגמר גמירי מינאי** • וידעי דלא רמיא קמיה ואחותה לאו אחות זקוקה היא ולא אתי למישדי אחות זקוקה דעלמא: **מתני' אשמו עמו** • דמאמר כשנוסה דמיא וכי נפלה אחותה לא מיתכרא הך עליה משום אחות זקוקה: **ואלו תנא** • אף מן החליצה משום אחות אשה: **גמ' הך דרבי יהושע** • בפרק ב"ש דקאמר נמי "אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו" דהתולין (לקמן דף מא. ושם) דשומרת יבם שקידש אחיו את אחותה כו' להכי נמי קאמר בגמרא למשדי דר' יהושע דשייך התם לשון אוי לו כי **קונה קנין גמור** • ותהוי כאשתו ואי בני לאפוקי חיסרי לה בגיטא: **אלא מאמר לב"ש אין קונה אלא לדחות בלבד** • כלומר לדחות אחותה שלא תאסרנה לו משום אחות זקוקה: **יקיימו** • אם קדמו וכשנו ברים פירקין: **לכתחילה לא** • מייבמו משום אחות זקוקה: ואי

והא אר' שמעון שתי אחיות לא חולצות ולא מתייבמות? גזירה משום איסור מצוה דעלמא, הא תינח איהי, אחותה מאי איכא למימר? גזירה אחותה משום לתא דידה, והא גבי ערוה לא גזרינן: שאני ערוה דמגמר גמירי לה אינשי וקלא אית לה: מתני' *שלשה אחין: שנים נשואים שתי אחיות ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מופנה מאמר ואח"כ מת אחיו השני: בש"א אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה וב"ה אומרים *מוציא את אשתו בגט ובחליצה ואשת אחיו בחליצה ולא בייבום ואי לו על אשת אחיו: גמ' זו היא למעוטי מאי? למעוטי הך דר' יהושע דלא עבדינן כוותיה אלא אי כר"ג אי כר"א. *א"ל דקאמר אסתא מרוסה דעלמא כו' לא תימא מאמר לב"ש קונה קנין גמור דאי בעי לאפוקי סגי לה בגיטא אלא מאמר לב"ש אינו קונה אלא לדחות בצרה בלבד, אמר רבי אבין ואף אנן נמי תנינא בש"א יקיימו יקיימו אין לכתחילה לא ואי

אי לו על אשתו כו' • אר"י דבכל הני דפ' חרס (לקמן קיב: תמן מוליא לה אשתו בגט ותא אשתו אחיו בחליצה לא קתני קיד) לו כי הכא משום דאוי לו משמע לשון לטר כלומר דאוי לו להטטר אי לו כי הכא משום דאוי לו משמע לשון לטר כלומר דאוי לו להטטר שהפסיד אשתו בלא פסיעתו ובכא והא דאייתי בגמ' פלוגתא דר"א וכ' יהושע דקטנה וגדולה לא פסע להכי קתני אוי לו אבל התם פסע שהכניס עצמו בספק ערוה שלא היה לו ליכא ערוה וכן הוא דהתולין (לקמן דף מא. ושם) דשומרת יבם שקידש אחיו את אחותה כו' להכי נמי קאמר בגמרא למעוטי דר' יהושע דשייך התם לשון אוי לו כי הכא ולא קאמר למעוטי כל הני: **אי** כר"ג. דאמר המתין עד שגדיל ויבעול ואלא הלזו משום אחות אשה אע"ג דקדושי קטנה דרבנן מ"מ הקילו בה מבעלה מאמר משום דכשנסה היא אלא קודם זמן גדולה והא דפריך מינה לעיל ברים פ"ב (דף יח.) אחת דר"מ אוסר לבעול מלות יבמין ור"ג שרי לבעול מלות יבמין אע"ג דהכא כשנסה אלא מעיקרא מ"מ פריך אהא דר"מ חיים לספיקא וכ"ג אפילו עודאי לא חיים: **אי** כרבי אלעזר • דאמר מלמדין הקטנה שתמאן ומותר בגדולה ליבם ואע"ח ואמאי שרי והא בשעת נפילה נראית כאחות אשה כדאמרינן לעיל בפ"ק (דף יב.) גבי ערה בתו הממאנת דבשעת נפילה נראית בתו ובשעת נפילה נראית כבלתו וי"ל דאמי דהתם כשהבעל מת אין דומה כ"כ עוקרת ניסואין קמאי כי הכא שהבעל חי: **לא** תימא מאמר לב"ש קונה קנין גמור כו' • אע"ג דאין קונה קנין גמור מ"מ אמרי' לעיל (ג) ולקמן (דף ג.) גבי אחות אשה דפוטרת [ערתה] לב"ש ע"י מאמר ר"ש לעיל בפ"ב (דף יח.) אם מאמרו של שני מאמר אשת שני הוא בטל כי הוי כמו מאמר אשת שניהם בטל דהא אפילו לב"ש דמאמר קונה איכא דמאמר אלא לדחות בצרה בלבד • פי' בקונטרס ערה דכולהו שמעתין אחותה שעופלת עמה וקשה לרב אשי דאמר דאיסור לא חיים: **אלא** לדחות בצרה בלבד • פי' בקונטרס ערה דכולהו שמעתין אחותה שעופלת עמה ומשייר היא וערתה בעיא דמי למקלתה ולא דמי הוא מאמר כלל כן נרלה לפרש לפי הקונטרס אבל קשה לרב דבכל דוכתי הייט שעופלת עמה מבנים אחד ועוד שמגיה הספרים אלא יבמה דחזיא לכולהו כו' שלא היה כתוב בספרים אלא ועוד דלמה שינה הלשון יבמה דחזיא כו' ולא נקט לישנא דנקט מעיקרא מאמר דהיתירא קני דאיסורא לא קני וערלה לר"י דלרב הייט שעמה בבית אחד וה"ק לא תימא מאמר לב"ש כו' אלא לדחות בצרה בלבד אשם נתן מאמר לא' מב' יבמות שנפלו מבית אחד אע"ג דבעלת מאמר לא סגי לה בגט ערתה מיהו פטורה לגמרי בלא חליצה דמי לא' מב' יבמות שנפלו מבית אחד אע"ג דבעלת מאמר לא סגי לה בגט ערתה מיהו פטורה לגמרי בלא חליצה דכיון שהתחיל הקנין לעשות בזו אע"פ שלא גמר קנין ביה בית אחד הוא בזה ואינו בזה ב' בתים וטעמא דב"ש דאהני מאמר חליצה דכיון שהתחיל הקנין לעשות בזו אע"פ שלא גמר קנין ביה בית אחד הוא בזה ואינו בזה ב' בתים וטעמא דב"ש דאהני מאמר לפטור ערתה בלא חליצה אלא דוחה הלרה ממנו שאסור לייבמה ומשייר קלת זיקה לאוסרה לשוק עד שתחלון ואע"ג דלענין אחותה *דחי מאמר לגמרי לפוטרה לשוק כדקתני מתני' והלזו תצא משום אחות אשה התם אחותה בפלה אחר המאמר כמו שפירשתי בסמוך וקאמר אף אמן נמי תניא שכשקדמה זיקה למאמר אלין המאמר מפקיע לגמרי דאי מפקיע לגמרי זה יבמה מאמר וידחה כו' ופריך אלא הך דקתני בש"א אשתו עמו כו' אלמא ע"י המאמר מילחי אחותה לגמרי ה"מ דדחה ערתה לגמרי ומשני יבמה דחזיא לכולהו וג"ב אלא הא"ש אשתו עמו כו' אלמא ע"י המאמר מילחי אחותה לגמרי ה"מ דדחה ערתה לגמרי ומשני יבמה דחזיא לכולהו מילי דיבום כגון ב' יבמות שנפלו מבית אחד שכל אחת ראויה לחלון ולייבם בשעת נפילה וכן הא דבש"א יקיימו דבשעת נפילה דחזיא לכולהו מילי דיבום מן התורה הא חזיא לכולהו [לקמן] ליבום מן התורה חזיא נמי לאקלתו פי' לאקלתו מילי דיבום כגון הכא דבש"א יקיימו דבשעת נפילה דחזיא כל אחת לכל מילי דיבום מן התורה הא חזיא לכולהו מילי דיבום כגון הכא דבש"א דכיון דבר זיקה אחיתיא ליבום לא מפיק מאמר לההיא זיקה לגמרי ובעי חליצה אבל יבמה דלא איחזיא לכולהו מילי דיבום כגון הכא דבש"א אשתו עמו שלא נראית ליבום בשעת נפילה שכבר עשה המאמר בחותה לא חזיא לאקלתו פי' חליצה ואידחיא ע"י מאמר חברתה לגמרי והשתא לא מלי לאוקמי כדאמרי לעיל מאמר דהיתירא דמי דלא מפקע הזיקה לגמרי דאתיר ערה לשוק ב) הקשה ה"ר יעקב דאורליג"ש מנא לן דטעמא דב"ש משום דמאמר קונה דלמא קסברי אין זיקה ומותר לבטל מלות יבמין ונקט מאמר משום ב"ה וי"ל דלא מסתבר שיהא שום תנא מיקל לבטל בהדיא מלות יבמין ועוד דהא אמר לעיל בש"א יקיימו דלמא טעמא דב"ש משום דזיקה ב"ה כיון שיטל לומר דלא מסתבר ליה למימר דלא נקט מאמר אלא משום ב"ה כיון שיטל לומר דלב"ש כמי לאיטריך: יעשה

(ה) תוס' ד"ה אחותה וכו' דמטעם אחות אשה יוצאה ואתי: (ג) ר"ה ב"ש וכו' משמע דלב"ש במאמר לאוד יוצאת שייה: (ג) ר"ה לא תימא וכו' מ"מ אמרינן לעיל דפוטר גבי לבת אחיו שלא היה בשולמו ולקמן גבי אחות אשה: (ד) ר"ה אלא וכו' דסיפיא דמיא דמייב נמוכה:

הגהות הב"ח

*אי איסורה יק מצות איסור מצוה

**יבמות יג. (בסוף ד"ה ר"ש) ... חולצות ולא

לקמן נא: עדיות פ"ד מ"ט

(מופנה)

לקמן קיב.

לקמן לט. [נדרים עד.]

*אשה כהל

בדפוס: בתקנה ל"ל הש"ל (בו.) ב' אחות כלה ליבמה אחריה בפרק שלישי אחות אבני ב' ביאות לפני אחד מתה אשה בלוגר

לקמן נד. קידושין יד.] מאמר מברתה דחי דאמרינ כנ"ל

עין משפט נר מצוה

טו א פיי' ס"ז מהלכות יבום הלכה ו סמג עשין לא טוש"ע אה"ע סימן קנה סעיף ו:

נוב"א

הספר לשלמה רב לאה לאחות שב' אחיות שנעלו לפני אחד ג' פעולות לאחי אבל בתקנה לאחת מהן אסור אבל מהן חולצות

תוספות ישנים

והאמר ר"ש וכו' וא"ל אמאי אמרינן במתני' חולצות. וא"ת ולמה משום דאיסור מצוה קשה קלת ויקה. ונראה לר"ם דפריך מאיסור מצוה גופה אמאי מוליא דמתה נפקא לה מאמר מוליא דמתה אמאי נמי לא אמר דאיסור מצוה גופה אמאי